

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2023. MÁRCIUS 2. azonnal közölhető

HOLNAP MÁR TÉNYLEG KÉSŐ?! DE VAJON MENNYIRE HAJLANDÓ A LAKOSSÁG AZ ÉLETMÓDVÁLTÁSRA?

EGY INNOVATÍV EURÓPAI KUTATÁS ELSŐ TAPASZTALATAI

A **#HolnapMárKéső** (**#TomorrowIsTooLate**) jelmonddal hirdetett Globális Klímasztrájk előtt egy nappal különös jelentőséggel bírnak az **EU Másfélfokos életmód** projekt legújabb kutatási eredményei a másfélfokos életmódváltás elfogadásának vagy elutasításának jelentősebb okairól és tendenciáiról.

Az EU Másfélfokos Életmód projekt partnerei 5 országban (többek között Magyarországon) megtartott lakossági **Másfélfokos Műhelyek** során igyekeztek feltárni és megvitatni a (személyes és strukturális) motivációkat és akadályokat, valamint utóbbiak leküzdésének, elfogadásának feltételeit. A Műhelyen fontos szerepet töltött be a **Kislábnymos Klíma Kirakó elnevezésű játék**, valamint kiscsoportos, mélyreható eszmecsere zajlott a javasolt **életmód lehetőségekről**.

A kutatás megállapította, hogy a megfizethetőség, a szükséges és támogató infrastruktúrák elérhetősége, a társadalmi normák, valamint a másfélfokos életmóddal kapcsolatos ismeretek és tudatosság hiánya befolyásolják leginkább azt, hogy az emberek elfogadják-e azokat az életmód-változásokat, amelyek a **Párizsi Megállapodás** 1,5°C-os céljának eléréséhez szükségesek. Ez fontos információkkal szolgálhat a szakpolitikai és egyéb döntéshozók számára mind a tervezéshez, mind pedig a lakossággal és egyéb szereplőkkel való együttműködéshez egy fenntarthatóbb jövő érdekében.

grEIndependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

Doris Fuchs (a projekt koordinátora és a [münsteri WWU](#) professzora) szerint az eredmények egy része megerősíti az életmóddal és a viselkedésváltoztatással kapcsolatos már létező kutatások és szakirodalom következtetéseit: "Például a **személygépkocsi közösségi közlekedéssel való helyettesítése** nagymértékben függ az utóbbiak hozzáférhetőségétől, és csökkentheti az emberek rugalmasság érzetét". Egy másik példaként Dr. Fuchs hozzátette, hogy "az emberekben általában erős érzelmekeket vált ki, amikor az étrendjük megváltoztatására kérik őket a klímabarát **növényi alapú étrendre való áttéréssel**. Ez egy rendkívül megosztó, személyes és érzelmileg fontos téma". Ezek mellett talán meglepő, de a kutatás azt is megállapítja, hogy a kevesebb állati eredetű terméket tartalmazó - de egyelőre nem szigorúan vegetáriánus vagy vegán - étrend elfogadottsága nő, így vannak arra utaló jelek, "hogy az emberek hajlandóak változtatni étrendjükön, ha a kért változtatás nem túl drasztikus", tette hozzá Lena Domröse, a projekt partner [adelphi](#) munkatársa.

Hasonlóképpen korábbi kutatások eredményeit erősíti meg az, hogy a másfélfokos átalakuláshoz szükséges **energetikai felújításnak** gyakran az anyagi korlátok és a megfelelő támogatások hiánya szabnak gátat, többek között Magyarországon is. Továbbá, az alternatív lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek hiánya (például az elektromos járműre való átállás vagy az ízletes és egészséges növényi alapú ételek elkészítésének fortélyai) sok résztvevő számára jelentős akadályt jelentett. Éppen ezért bizonyos kérdésekben a résztvevők további ismeretek megszerzését jelölték meg az adott életmód lehetőség elfogadásának fő feltételeként. Ugyanakkor örömteli, hogy a "napelemek felszerelésére vagy a lakás szigetelésére vonatkozó lehetőségek" kapcsán a műhely résztvevői nyitottak és motiváltak voltak.

A Műhelyen sok szempontból felmerült az eszmecsere során a másfélfokos életmódváltáshoz szükséges **osztozás, megosztás, közös használat** kérdésköre is. Például elengedhetetlen lenne az autó megosztás, a különböző elektromos háztartási eszközök, pl. fűró, fűnyíró, de akár mosó- és szárítógép közös használata, és adott esetben otthonunk egy részének megosztása is (pl. üres szoba kiadása diáknak). Ezeket a javasolt változásokat azonban egyelőre elég erős elutasítással fogadja a lakosság a legtöbb esetben - kivéve, ha a körülmények (pl. természeti vagy társadalmi tragédia, háború, éhínség) szükségessé teszik.

A GreenDependent Intézet munkatársai a résztvevőknek a szervezés kapcsán is igyekeztek a másfélfokos életmódot bemutatni, így például ízletes vegetáriánus és vegán fogások is terítékre kerültek, valamint őshonos gyümölcsfák ültetésével a Műhely kiszámított karbon-lábnyomáért is közösen felelősséget vállalnak. Ahogy a magyar Másfélfokos Műhely egyik résztvevője fogalmazott: "Úgy gondolom, hogy egyéni szinten sokat tehetünk egy jobb jövőért, és ezt a szemléletet át kell adnunk másoknak is".

ELÉRHETŐSÉGEK

GreenDependent Intézet:

Vadovics Edina, Szakmai vezető, info@greendependent.org, Tel.: +36-20-512-1887

KÉPEK A SAJTÓKÖZLEMÉNY ILLUSZTRÁLÁSÁHOZ:

<https://www.dropbox.com/sh/e95vv7qlua077t5/AADGEaWSzxXw3KTZw6GGkFsDa?dl=0>

Képek forrása: GreenDependent Intézet ©

HASZNOS LINKEK

- Videó a Lakossági [Másfélfokos Műhelyről](#).
- [50 Másfélfokos életmód lehetőség listája](#)
- Amennyiben szeretne további tájékoztatást kapni a projektről és feliratkozni annak félévente kiadott **hírlevelére**, kérjük, tegye meg [itt!](#)
- Az eredeti, angol nyelvű **sajtóközlemény** megtalálható [itt](#).
- Honlap elérhetőségek: www.masfelfokoseletmod.hu / www.onepointfivelifestyles.eu

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Az **EU Másfélfokos életmód** négyéves projekt 2021-ben indult és az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának része. A projektben magyar, finn, holland, lett, német, spanyol és svéd kutatók, gyakorlati szakemberek, valamint a tanácsadó testület tagjai vesznek részt.

A projekt fő célja, hogy támogassa az alacsony szén-dioxid-kibocsátású életmód általános elterjedését az ambiciózus 1,5°C-os éghajlati céllal összhangban, és elősegítse a [Párizsi Megállapodás](#) és az [Európai Zöld Megállapodás](#) (EU Green Deal) által elérni kívánt változásokat. Ennek érdekében a projekt a közpolitikai döntéshozók, egyéb érintett szereplők (ld. vállalatok, nonprofit szervezetek, oktatási és kutatási intézmények stb.) és az egyének számára tudományos bizonyítékokon alapuló útmutatást dolgoz ki arról, hogy az életmódváltás hogyan befolyásolja az egyéni karbonlábnyomot. Továbbá arról, hogy a politikai, gazdasági és társadalmi kontextus hogyan teszi lehetővé vagy korlátozza a fenntartható életmódra való áttérést.

A projekt megközelítésének egyedisége abban rejlik, hogy elismeri a közpolitika és a szakpolitika fontos szerepét a háztartások és az életmódváltás elősegítésében. Bemutatja, hogy az egyének és a háztartások hogyan járulhatnak hozzá a klímaválság enyhítéséhez, a karbon-lábnyomuk csökkentéséhez. Emellett a projekt megvizsgálja azt is, hogy a háztartások korlátozott cselekvőképessége hol igényel strukturális változásokat, valamint hol van szükség a közpolitika és az egyéb érintett szereplők beavatkozására, támogatására. Ennek során az EU Másfélfokos életmód projekt összekapcsolja a háztartási szintű életmódváltás lehetőségeinek elemzését a táplálkozás, a mobilitás, a lakhatás és a szabadidő négy területén a különböző kormányzati szintek releváns közpolitikai, technológiai, gazdasági és társadalmi struktúráinak vizsgálatával.

A másfélfokos életmód elterjesztése érdekében a projekt olyan gyakorlati ajánlásokat dolgoz ki, amelyek beépíthetők a mindennapi életbe, valamint az uniós és nemzeti közpolitikai gyakorlatba. Eközben a projekt a nemzeti és uniós szintű érintett szereplők számára a következőket nyújtja:

- az EU-ban és három további G20-országban (Indonézia, Dél-Afrika, Mexikó) az életmódváltás éghajlati és egészségügyi hatásainak számszerűsítése;

- a háztartási szintű változás lehetőségeinek és akadályainak áttekintése, beleértve a másfokos életmódra való áttérés lehetőségeit, valamint a kapcsolódó potenciális kockázatokat és lehetőségeket;
- a másfokos életmódhoz szükséges rendszerszintű átalakulások strukturális akadályainak és ösztönzőinek értékelése;
- a gazdasági és jóléti rendszerekre vonatkozó forgatókönyvek, valamint a másfokos életmóddal összeegyeztethető üzleti modellek értékelése.

Végül, a projekt konzorcium az eredmények közös megalkotása és a célcsoport, azaz az érintett szereplők tagjainak bevonása érdekében civilek és szakértők számára tart műhelytalálkozókat, és készít informatív kommunikációs anyagokat (pl. konkrét útmutatást a lakosság és döntéshozók részére a 1,5 fokos életmódra való átállásról).

A projekt hivatalos (angol nyelvű) elnevezése:

EU 1.5° Lifestyles: Policies and Tools for Mainstreaming 1.5° Lifestyles

A projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozza az 101003880 számú támogatási megállapodás alapján négy évre (2021-2025).

A közlemény tartalmára vonatkozó kizárólagos felelősség a közlemény szerkesztőjét és kiadóját terheli. A közlemény tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió által képviselt álláspontot. Sem a CINEA-t, sem az Európai Bizottságot nem terheli felelősség a közleményben foglalt információ bárminemű felhasználásáért.

grEIndependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

